

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 2452

Warszawa, 10 stycznia 2018 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Krzysztofa Gadowskiego.

(-) Zbigniew Ajchler; (-) Bartosz Arłukowicz; (-) Paweł Arndt; (-) Urszula Augustyn; (-) Tadeusz Aziewicz; (-) Paweł Bańkowski; (-) Anna Białkowska; (-) Marek Biernacki; (-) Jerzy Borowczak; (-) Krzysztof Brejza; (-) Borys Budka; (-) Bożenna Bukiewicz; (-) Małgorzata Chmiel; (-) Alicja Chybicka; (-) Janusz Cichoń; (-) Piotr Cieśliński; (-) Tomasz Cimoszewicz; (-) Zofia Czernow; (-) Andrzej Czerwiński; (-) Ewa Drozd; (-) Artur Dunin; (-) Waldy

Dzikowski; (-) Joanna Fabisiak; (-) Joanna Frydrych; (-) Grzegorz Furgo; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Zdzisław Gawlik; (-) Stanisław Gawłowski; (-) Lidia Gądek; (-) Elżbieta Gelert; (-) Artur Gierada; (-) Tomasz Głogowski; (-) Marta Golbik; (-) Cezary Grabarczyk; (-) Jan Grabiec; (-) Rafał Grupiński; (-) Andrzej Halicki; (-) Agnieszka Hanajczyk; (-) Bożena Henczyca; (-) Jolanta Hibner; (-) Marek Hok; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Bożena Kamińska; (-) Włodzimierz Karpiński; (-) Małgorzata Kidawa-Błońska; (-) Marcin Kierwiński; (-) Joanna Kluzik-Rostkowska; (-) Magdalena Kochan; (-) Agnieszka Kołacz-Leszczynska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Ewa Kopacz; (-) Adam Korol; (-) Roman Jacek Kosecki; (-) Tomasz Kostuś; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Wojciech Król; (-) Marek Krzakała; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Tomasz Kucharski; (-) Stanisław Lamczyk; (-) Józef Lassota; (-) Gabriela Lenartowicz; (-) Tomasz Lenz; (-) Izabela Leszczyna; (-) Beata Małecka-Libera; (-) Arkadiusz Marchewka; (-) Antoni Mężydło; (-) Rajmund Miller; (-) Aldona Młyńczak; (-) Czesław Mroczek; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Joanna Mucha; (-) Killion Munyama; (-) Arkadiusz Myrcha; (-) Anna Nemś; (-) Sławomir Neumann; (-) Dorota Niedziela; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Sławomir Nitras; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Mirosława Nykiel; (-) Włodzimierz Nykiel; (-) Norbert Obrycki; (-) Marzena Okła-Drewnowicz; (-) Paweł Olszewski; (-) Katarzyna Osos; (-) Paweł Papke; (-) Zbigniew Pawłowicz; (-) Małgorzata Pępek; (-) Sławomir Jan Piechota; (-) Danuta Pietraszewska; (-) Kazimierz Plocke; (-) Agnieszka Pomaska; (-) Jacek Protas; (-) Elżbieta Radziszewska; (-) Grzegorz Raniewicz; (-) Ireneusz Raś; (-) Halina Rozpondek; (-) Leszek Ruszczyk; (-) Dorota Rutkowska; (-) Jakub Rutnicki; (-) Marek Rząsa; (-) Grzegorz Schetyna; (-) Krystyna Sibińska; (-) Tomasz Siemoniak; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Bogusław Sonik; (-) Michał Stasiński; (-) Paweł Suski; (-) Michał Szczerba; (-) Krystyna Szumilas; (-) Tomasz Szymański; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Marcin Świącicki; (-) Jacek Tomczak; (-) Cezary Tomczyk; (-) Rafał Trzaskowski; (-) Robert Tyszkiewicz; (-) Jarosław Urbaniak; (-) Anna Wasilewska; (-) Monika Wielichowska; (-) Ryszard Wilczyński; (-) Mariusz Witczak; (-) Marek Wójcik; (-) Marian Zembala; (-) Wojciech Ziemniak; (-) Szymon Ziółkowski; (-) Stanisław Żmijan.

Ustawa
z dnia 2018 r.

**o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa
do bezpłatnego węgla**

Art. 1. W ustawie z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 r. poz. 1971) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 w pkt 1 po lit. b, średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się**

lit. c w brzmieniu:

„c) wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych;”;

- 2) w art. 5:**

- a) w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:**

„3a) nazwę przedsiębiorstwa górniczego, będącego ostatnim miejscem zatrudnienia zmarłego pracownika;”,

- b) w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:**

„1) dokumenty potwierdzające uprawnienie do rekompensaty - w przypadku osób uprawnionych, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. b i c;”;

- 3) w art. 11 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:**

„1a. W roku 2018 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będący skutkiem finansowym wejścia w życie art. 2 pkt 1 lit. c, wynosi 100 mln zł.”,

Art. 2. Wniosek o wypłatę rekompensaty osoba uprawniona, o której mowa w art. 2 ust 1 lit. c ustawy zmieniaj w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, składa do właściwego przedsiębiorstwa wypłacającego w terminie do dnia 31 marca 2018 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy oraz proponowane zmiany

W dniu 12 października 2017 roku Sejm uchwalił rządowy projekt *ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla*.

Ustawa ta podzieliła mocno środowisko rodzin górniczych.

W sposób szczególny ustawa ta dotknęła wdowy, wdowców i sieroty po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych, którzy nie dożyli emerytury czy renty, będąc pracownikami tych przedsiębiorstw. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że górnicy ci stracili życie wskutek nieszczęśliwych wypadków, katastrof górniczych pod ziemią. Zostawili oni bez dodatkowego zabezpieczenia finansowego swoje rodziny, często małe dzieci.

Osoby te otrzymywały oprócz uprawnienia do renty rodzinnej po zmarłych górnikach również bezpłatny deputat węglowy.

Niestety wnioski o wypłatę rekompensaty za utracony deputat węglowy złożone przez wdowy, wdowców i sieroty po zmarłych górnikach spotkały się z odmową ze strony spółek węglowych.

Celem przedkładanego przez grupę posłów projektu *ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla* jest częściowe zrekompensowanie strat finansowych wdowom, wdowcom i sierotom po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych. Tym, którzy mają ustalone prawo do renty rodzinnej.

Ustawa ta zlikwiduje podział środowiska wdów, wdowców i sierot na „lepszych”, czyli tych po zmarłych emerytach i rencistach górniczych, którzy otrzymują rekompensatę w wysokości 10 tysięcy złotych za utracony deputat węglowy i na tych „gorszych”, czyli tych po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych, którym odmówiono wypłaty tej rekompensaty.

Proponuje się dokonanie zmiany art. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla poprzez ujęcie w katalogu osób uprawnionych do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego „wdów, wdowców

i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych”.

Ponadto proponuje się aby ww. osoby uprawnione mogły złożyć wniosek o przyznanie świadczenia do końca I kwartału 2018 r. tj. w terminie do dnia 31 marca 2018 r.

2. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe i źródła finansowania

Szacuje się, że z regulacji wprowadzanych ustawą będzie mogło skorzystać około kilka tysięcy osób. Dokładna liczba osób uprawnionych znana jest Ministerstwu Energii.

Źródłem finansowania przedmiotowych wypłat będzie budżet państwa. Koszt wprowadzenia ustawy kształtowałby się na poziomie ok. 100 mln zł.

Wejście w życie projektowanej regulacji będzie miało pozytywne skutki społeczne ponieważ częściowo zrekompensowanie strat finansowych wdowom, wdowcom i sierotom po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych oraz zlikwiduje podział środowiska wdów, wdowców i sierot na „*lepszyc*”, czyli tych po zmarłych emerytach i rencistach górniczych, którzy otrzymują rekompensatę w wysokości 10 tysięcy złotych za utracony deputat węglowy i na tych „*gorszych*”, czyli tych po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych, którym odmówiono wypłaty tej rekompensaty.

Projekt ustawy nie będzie mieć wpływu na działanie mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

3. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

4. Ocena organu wnioskującego, czy projekt podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a tym samym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Warszawa, 19 stycznia 2018 r.

BAS-WAPM-81/18

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Gadowski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zakłada zmianę ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (dalej: ustawa)¹. Wnioskodawcy proponują objęcie zakresem zastosowania ustawy wdów, wdowców i sierot mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych. Zmiana ma polegać na rozszerzeniu katalogu kategorii osób uprawnionych do rekompensaty oraz dostosowaniu do tego celu reguł, które określają elementy wniosku o jej wypłatę (projektowany art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy). Projekt zakłada ponadto, że w 2018 r. maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na rekompensaty dla nowej kategorii osób uprawnionych wyniesie 100 mln zł.

Zgodnie z art. 2 projektu projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać postanowienia zawarte w art. 107 ust. 1 i art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE). Zgodnie z pierwszym przepisem, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi. W myśl drugiego przepisu, Komisja jest informowana w czasie

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1971.

odpowiednim do przedstawienia swych uwag o wszelkich planach przyznania lub zmiany pomocy. Państwo członkowskie nie może wprowadzić w życie projektowanych środków dopóki Komisja nie zakończy ich oceny co do zgodności z rynkiem wewnętrznym.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projektowana ustawa zakłada rozszerzenie podmiotowego zakresu stosowania reguł, zgodnie z którymi określona kategoria przedsiębiorstw górniczych zostaje zwolniona z ryzyka prawnego, które wiąże się z wypowiedaniem układów zbiorowych pracy i związanych z nimi porozumień, określających prawo do bezpłatnego węgla. Wskazany skutek wynika z zawartych w zmienianej ustawie wymogów formalnych dotyczących wniosku o rekompensatę. W myśl art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy do takiego wniosku należy dołączyć oświadczenie osoby uprawnionej, że nie będzie ona występować z roszczeniami z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego jej na podstawie postanowień układu zbiorowego pracy, porozumienia lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń. W konsekwencji, określone przedsiębiorstwa górnicze są zwalniane z kosztów, które wiązałyby się z realizacją takich roszczeń. Wskazany stan rzeczy powinien zostać oceniony w świetle kryteriów uznania wsparcia za pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym, które to kryteria wynikają z TfUE i zostały doprecyzowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE (dalej: Trybunał). W myśl art. 107 ust. 1 TfUE, niezgodna z rynkiem wewnętrznym jest wszelka pomoc (1) przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która (2) sprzyja niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów i przez to (3) zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji, a także (4) wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.

Odnosząc się do pierwszego kryterium należy zauważyć, że, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, pojęcie pomocy jest bardziej ogólne od pojęcia subwencji. Obejmuje ono nie tylko świadczenia pozytywne, takie jak subwencje, ale również interwencje, które w różnych formach zmniejszają obciążenia, jakim zazwyczaj podlega budżet przedsiębiorstwa, i które przez to – mimo że nie są subwencjami – mają taki sam charakter i identyczne skutki. Pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TfUE stanowi w szczególności instrument, poprzez który władze przyznają niektórym przedsiębiorstwom zwolnienie podatkowe. Podobnie pomoc państwa może stanowić działanie polegające na przyznaniu przedsiębiorstwom obniżenia podatku lub odroczenia płatności podatku, który byłby należny zgodnie z regulacją ogólną². Orzecznictwo uznaje ponadto za pomoc państwa środki zmierzające do

² Wyrok Sądu z 7 marca 2012 r. w sprawie T-210/02 *British Aggregates Association przeciwko Komisji Europejskiej*, pkt 46; wyrok Trybunału z 18 lipca 2013 r. w sprawie C-6/12 *P Oy*, pkt 18.

zneutralizowania dla przedsiębiorstw kosztów, które musiałyby one ponosić w normalnych warunkach rynkowych z ich własnych zasobów³.

Kolejną cechą wymaganą dla stwierdzenia, że dany środek ma charakter pomocy państwa, jest jego selektywność. Środek jest selektywny, jeżeli w ramach danego systemu prawnego przepis krajowy może sprzyjać niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów w porównaniu z innymi, które w świetle celu tego systemu znajdują się w porównywalnej sytuacji faktycznej i prawnej. Nie stanowią natomiast pomocy państwa korzyści wynikające ze środka o ogólnym charakterze, mającego zastosowanie bez rozróżnienia do wszystkich podmiotów⁴. Okoliczność, że liczba przedsiębiorstw, które mogą domagać się przyznania przedmiotowego środka, jest znacząca, czy też że przedsiębiorstwa te należą do różnych sektorów, nie wystarcza przy tym, by podać w wątpliwość selektywny charakter tego środka. W wypadku, gdy rozpatrywany środek podlega obiektywnym kryteriom stosowania horyzontalnego, okoliczność ta również nie podważa jego selektywnego charakteru, gdyż umożliwia ona jedynie wykazanie, że sporna pomoc stanowi część systemu pomocy, a nie pomoc indywidualną⁵.

W odniesieniu do trzeciej i czwartej przesłanki uznania środka za pomoc w rozumieniu art. 107 TfUE, wymagają one, aby dany środek (3) zakłócał lub groził zakłóceniem konkurencji, a także (4) wpływał na wymianę handlową między państwami członkowskimi. W orzecznictwie przyjmuje się, że dla stwierdzenia istnienia tych przesłanek nie jest konieczne wykazanie faktycznego wpływu pomocy na wymianę handlową między państwami członkowskimi i rzeczywistego zakłócenia konkurencji, lecz jedynie potencjalnego wpływu pomocy na tę wymianę handlową i zakłócenie konkurencji⁶. Jednocześnie nie jest konieczne, by przedsiębiorstwa beneficjenci uczestniczyły same w wewnątrzunijnej wymianie handlowej. Przyznane im korzyści mogą bowiem utrudniać wejście na rynek wewnętrzny danego państwa przedsiębiorcom z innych państw członkowskich, a także mogą ułatwić beneficjentom wejście na rynek innego państwa⁷. Co więcej, nawet pomoc o stosunkowo niewielkim rozmiarze może zostać uznana za wpływającą na wymianę handlową między państwami członkowskimi, jeżeli w sektorze, w którym działają przedsiębiorstwa beneficjenci, istnieje silna konkurencja⁸. Warto odnotować, że wskazane przesłanki, dotyczące wpływu wsparcia na wymianę handlową i konkurencję, w znacznej mierze odsyłają do wartościowań pozaprawnych, ekonomicznych.

Biorąc pod uwagę te ustalenia należy przyjąć, że, w świetle przywołanego orzecznictwa Trybunału, wsparcie polegające na zwolnieniu w

³ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji z 4 września 2009 r. w sprawie T-211/05 *Republika Włoska przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich*, pkt 161.

⁴ Wyrok Trybunału (wielka izba) z 15 listopada 2011 r. w sprawach *Komisja Europejska, C-106/09, i Królestwo Hiszpanii, C-107/09, przeciwko Government of Gibraltar i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, pkt. 73-75.

⁵ Wyrok Trybunału z 8 września 2011 r. w sprawie C-279/08 *Komisja Europejska przeciwko Królestwu Niderlandów*, pkt 50.

⁶ Wyrok w sprawie T 211/05, pkt 152.

⁷ Tamże, pkt 153.

⁸ Tamże, pkt. 154-155.

drodze ustawy określonej kategorii przedsiębiorców z określonego ryzyka prawnego, z którym musieliby się oni liczyć w normalnych warunkach rynkowych, może zostać uznane za pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie w rozumieniu art. 107 ust. 1 TfUE. Taka kwalifikacja prowadzi do uznania, że reguły określające wskazany mechanizm mogą stanowić plan przyznania pomocy, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TfUE (por. opinia Ministra Spraw Zagranicznych z 5 października 2017 r. o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla)⁹. Rozszerzenie podmiotowe stosowania programu pomocy stanowi zaś zmianę programu pomocy, która, zgodnie z art. 108 ust. 3 TfUE, podlega notyfikacji Komisji.

W związku z możliwością uznania wskazanego mechanizmu za pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie projekt powinien zostać poddany ocenie organu krajowego, który jest właściwy do przeprowadzenia krajowego etapu procedury notyfikacyjnej. Organem tym jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zgodnie z art. 16a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹⁰, w przypadku projektu ustawy będącej programem pomocowym opracowanym przez podmiot niebędący organem administracji publicznej (a więc także w przypadku projektu poselskiego), organ właściwy na podstawie regulaminu Sejmu występuje z wnioskiem do Prezesa UOKiK o wydanie opinii w sprawie zgodności z rynkiem wewnętrznym. Opinia ta zawiera kompleksową ocenę projektowanego wsparcia i stanowi podstawę notyfikowania programu pomocy Komisji Europejskiej.

IV. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla zawiera przepisy objęte prawem Unii Europejskiej. Projekt może zostać uznany za plan zmiany pomocy przyznawanej przez państwo członkowskie. W związku z tym projekt powinien zostać poddany ocenie organu właściwego do przeprowadzenia krajowego etapu procedury notyfikowania projektu Komisji Europejskiej. Organem tym jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt

⁹ Opinia załączona do druku sejmowego nr 1881, Sejm VIII kadencji.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 1808 i poz. 1948.

Warszawa, 19 stycznia 2018 r.

BAS-WAPM-82/18

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu
Sejmu – czy poselski projekt ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym
z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Krzysztof Gadowski)
jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej**

Projekt zakłada zmianę ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (dalej: ustawa)¹. Wnioskodawcy proponują objęcie zakresem zastosowania ustawy wdów, wdowców i sierot mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych. Zmiana ma polegać na rozszerzeniu katalogu kategorii osób uprawnionych do rekompensaty oraz dostosowaniu do tego celu reguł, które określają elementy wniosku o jej wypłatę (projektowany art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 2 i ust. 3 ustawy). Projekt zakłada ponadto, że w 2018 r. maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na rekompensaty dla nowej kategorii osób uprawnionych wyniesie 100 mln zł. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o własności lokali nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

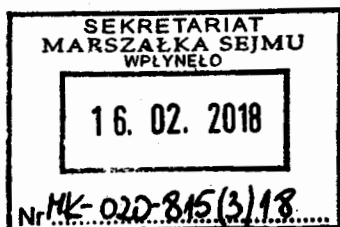
Wacław Arndt

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1971.

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
MAREK NIECHCIAŁ

Warszawa, 16 lutego 2018 r.

DMP-0241-29(9)/17/AB

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

w odpowiedzi na pismo z dnia 25 stycznia 2018 r. (znak: GMS-W9-17-5/18), zawierające wniosek o wydanie opinii, o której mowa w art. 16a ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹, w odniesieniu do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (dalej: „projekt ustawy”), pragnę przedstawić następujące wyjaśnienia.

Przepisy art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu UE (dalej: „TFUE”) wskazują, że pomocą publiczną jest każdy środek spełniający kumulatywnie cztery przesłanki:

- jest udzielany przez państwo lub ze źródeł państwowych na rzecz przedsiębiorstw,
- ma charakter selektywny (tzn. uprzywilejowuje określonego lub określonych przedsiębiorców albo produkcję określonych towarów),
- powoduje uzyskanie korzyści, których przedsiębiorstwo nie byłoby w stanie uzyskać na rynku,
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1808 ze zm.

Świadczenie rekompensacyjne określone w ustawie z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla² (dalej: „ustawa o świadczeniu rekompensacyjnym”), jest finansowane w formie dotacji pochodzącej z budżetu państwa. Ma ono charakter selektywny, gdyż dotyczy wyłącznie sektora górnictwa węgla kamiennego. Ponadto może ono mieć wpływ na konkurencję, gdyż rynek wydobycia węgla kamiennego jest rynkiem otwartym, a węgiel jest przedmiotem handlu międzynarodowego³. W związku z powyższym uznanie ww. świadczenia rekompensacyjnego za pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, uzależnione jest od spełnienia przesłanki korzyści.

Przesłanka korzyści występuje zawsze, ilekroć sytuacja finansowa przedsiębiorstwa ulega poprawie w wyniku interwencji państwa na warunkach innych niż normalne warunki rynkowe⁴. Znaczenie ma przy tym wyłącznie wpływ środka na przedsiębiorstwo, a nie przyczyna czy cel interwencji państwa. Aby ocenić wystąpienie przesłanki korzyści, należy porównać sytuację finansową przedsiębiorstwa po zastosowaniu środka z jego sytuacją finansową w przypadku braku środka⁵.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym, osobą uprawnioną do otrzymania świadczenia rekompensacyjnego jest:

- a) emeryt i rencista mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej „rentą”, i pobierający to świadczenie, uprawniony w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górnictwym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,
- b) wdowy, wdowcy i sieroty mające ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. a.

Projekt ustawy przewiduje zmianę ww. definicji osoby uprawnionej poprzez objęcie nią również wdów, wdowców i sierot mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych. Z zaproponowanego brzmienia przepisów nie wynika jednak jednoznacznie, że ww. osoby znajdują się w analogicznej sytuacji, jak osoby dotychczas uprawnione do świadczenia rekompensacyjnego. Brak w nich bowiem

² Dz. U. z 2017 r. poz. 1971.

³ Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 18 listopada 2016 r. w sprawie SA.41161 (2015/N) - *Pomoc państwa dla sektora górnictwa węgla kamiennego w latach 2015-2018*, pkt 109.

⁴ Zawiadomienie Komisji w sprawie pojęcia pomocy państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE C 262 z 19.7.2016 r., pkt 67.

⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 2 lipca 1974 r. w sprawie 173/73 Włochy przeciwko Komisji, ECLI:EU:C:1974:71, pkt 13.

bezpośredniego powiązania z utratą prawa do bezpłatnego węgla przez tego pracownika przedsiębiorstwa górniczego lub osób uprawnionych po nim do renty rodzinnej.

Jednakże dołączone do projektu ustawy uzasadnienie stanowi, że wdowy, wdowcy i sieroty po zmarłych pracownikach przedsiębiorstw górniczych „otrzymywały oprócz uprawnienia do renty rodzinnej po zmarłych górnikach również bezpłatny deputat węglowy”, co wskazuje, że ww. osoby mogły również, podobnie jak pozostali uprawnieni do świadczenia rekompensacyjnego, utracić prawo do bezpłatnego węgla na skutek m.in. wypowiedzeń układów zbiorowych przez przedsiębiorstwa górnicze. Powyższe wydaje się potwierdzać także to, że nowe osoby uprawnione nie zostały wyłączone z obowiązku składania oświadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym.

Tym samym, jeśli przedsiębiorstwa górnicze nie są w ogóle zobowiązane do pokrywania roszczeń wynikających z utraty prawa do bezpłatnego węgla, w związku ze skutecznym wypowiedzeniem układu zbiorowego pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, tj. byli pracownicy i ich rodziny nie mogą skutecznie dochodzić przed sądami roszczeń z tytułu braku realizacji prawa do bezpłatnego węgla, to ustawa nie powoduje przyznania przedsiębiorstwom górniczym korzyści⁶. W tej sytuacji bowiem ww. świadczenie nie będzie prowadziło do zwolnienia przedsiębiorstw górniczych z obowiązku ponoszenia kosztów prowadzenia przez nie działalności gospodarczej, a jego jedynymi faktycznymi beneficjentami będą osoby fizyczne.

W celu rozstrzygnięcia powyższej wątpliwości, która ma kluczowe znaczenie dla oceny, czy projekt ustawy stanowi podstawę udzielenia korzyści przedsiębiorcom górniczym, zasadne wydaje się wyrażenie stanowiska w tej sprawie przez Ministra Energii, będącego organem właściwym w sprawach górnictwa i nadzoru nad podmiotami prowadzącymi eksploatację węgla kamiennego.

z powołaniem
Marek Jurek

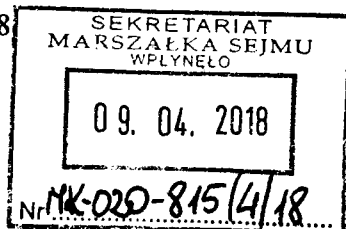
⁶ Jak wskazano w uzasadnieniu do skierowanego do Sejmu projektu ustawy rekompensacyjnej (druk 1881), zbiorowe układy pracy, porozumienia lub inne regulacje obowiązujące w przedsiębiorstwie górniczym zostały skutecznie wypowiedziane (s. 2), a osobami uprawnionymi do świadczenia rekompensacyjnego, określonego ww. ustawą, mogą być wyłącznie osoby, które trwale utraciły prawo do bezpłatnego węgla (s. 4).

MINISTER ENERGII

Warszawa, 09 kwietnia 2018

DGA.II.058.48.2018
IK: 201861

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lutego 2018 r. znak: GMS-WP-171-6/18 przedstawiam poniżej stanowisko w sprawie: czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla stanowi udzielenie korzyści przedsiębiorcom górniczym.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 r., poz. 1971) (zwanej dalej: ustawą) osobami uprawnionymi są:

- a) emeryci i renciści mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej „rentą”, i pobierający to świadczenie, uprawnieni w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,
- b) wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po osobach, o których mowa w lit. a.

Poselski projekt przewiduje zmianę ww. definicji osoby uprawnionej poprzez objęcie nią również wdów, wdowców i sierot mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych. Podobnie jak ma to miejsce w przypadku emerytów i rencistów uprawnienie do bezpłatnego węgla dla wdów, wdowców i sierot po pracownikach, wynika z układów zbiorowych pracy, obowiązujących w danym przedsiębiorstwie górniczym. W zakresie przyznawania prawa do deputatu węglowego i sposobu jego realizacji nie obowiązują inne przepisy, w szczególności przepisy o charakterze powszechnym. Z uwagi na fakt, że układy zbiorowe pracy, porozumienia lub inne regulacje obowiązujące w przedsiębiorstwach górniczych, zostały w kwestii prawa do

bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych osób uprawnionych nie będących pracownikami (w tym wdów, wdowców i sierot po pracownikach) skutecznie wypowiedziane, nie jest możliwe przywrócenie tego prawa w sposób inny niż poprzez odpowiednią zmianę przepisów prawa pracy wewnątrznie obowiązującego w tych podmiotach. Prawo do bezpłatnego węgla dla wdów, wdowców i sierot zostało skutecznie wypowiedziane przez przedsiębiorstwa górnicze. W związku z powyższym przedsiębiorstwa górnicze nie są zobowiązane do pokrywania roszczeń wynikających z utraty prawa do bezpłatnego węgla przez inne osoby, nie będące pracownikami.

Jak wskazał w swojej opinii Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z przepisami art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu UE (dalej: „TFUE”) pomocą publiczną jest każdy środek spełniający kumulatywnie cztery przesłanki:

- jest udzielany przez państwo lub ze źródeł państwowych na rzecz przedsiębiorstw,
- ma charakter selektywny (tzn. uprzywilejowuje określonego lub określonych przedsiębiorców albo produkcję określonych towarów),
- powoduje uzyskanie korzyści, których przedsiębiorstwo nie byłoby w stanie uzyskać na rynku,
- grozi zakłóceniem lub zakłóca konkurencję oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE.

Ustawa spełnia trzy z nich, nie powoduje jednak uzyskania korzyści przez przedsiębiorstwa górnicze, których nie byłoby ono w stanie uzyskać na rynku, gdyż jak wspomniano wcześniej przedsiębiorstwa górnicze skutecznie wypowiedziały prawo do bezpłatnego węgla dla innych osób niż pracownicy, i w związku z tym nie są zobowiązane do pokrywania roszczeń z tego tytułu.

Z poważaniem,

Krzysztof Tchórzewski
minister

dokument podpisany elektronicznie
201861.581416.436564

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia ²⁹ stycznia 2018 r.

PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY

PK I BP 0280.27.2018

dot. GMS-WP-173-24/18

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

i. dz.

Data wpływu 31.01.2018r.

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 stycznia 2018 r., nr GMS-WP-173-24/18, dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1767, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że do przedstawionego projektu, normującego problematykę leżącą poza zakresem zadań prokuratury, nie zgłaszam uwag.

Bogdan Święczkowski

SĄD NAJWYŻSZY
Rzeczypospolitej Polskiej

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego
Prof. dr hab. Małgorzata Gersdorf

Warszawa, dnia 31 stycznia 2018 r.

BSA III-021-29/18

SEKRETARIAT Z CY SZefa KS

L. dz. AP - 173 - 16/18

Data wpływu 01.02.2018r

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa

Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 stycznia 2018 r., GMS-WP-173-24/18 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1254 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla.*

Z wyrazami szacunku

Warszawa, dnia 9 lutego 2018 r.

991100/0230-7/2018/PK

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.
Data wpływu 12.02.2018.

Pan

Adam Podgórski

**Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Adamie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 stycznia 2018 r., znak: GMS-WP-173-24/18, dotyczące projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, uprzejmie informuję, że na podstawie stanowiska Departamentu Legislacyjno – Prawnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych, nie zgłasza uwag merytorycznych do projektu.

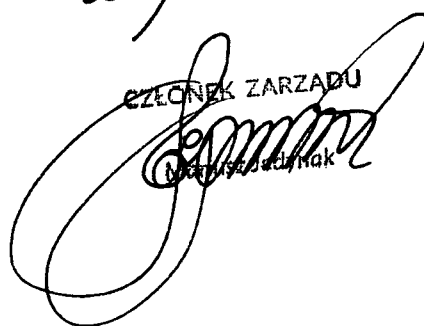
Zakład proponuje jednak dokonanie zmiany o charakterze redakcyjnym, która pozwoli na dookreślenie pojęcia „pracownik” w przypadku proponowanych:

- 1) art. 2 pkt 1 zmienianej ustawy poprzez nadanie następującego brzmienia dodawanej lit. c:

„c) wdowy, wdowców i sieroty mających ustalone prawo do renty rodzinnej po pracownikach przedsiębiorstw górniczych, o których mowa w lit. a;”;

- 2) art. 5 ust. 2 pkt 3a zmienianej ustawy, poprzez nadanie następującego brzmienia dodawanemu pkt 3a:

„3a) nazwę przedsiębiorstwa górniczego, będącego ostatnim miejscem zatrudnienia zmarłego pracownika, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. c;”.

Z poważaniem

CZŁONEK ZARZĄDU
ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH